

Erkan reel sektör temsilcileriyle görüşecek

TÜRKİYE Cumhuriyet

Merkez Bankası (TCMB) Başkanı Dr. Hafize Gaye Erkan, reel sektör ile toplantılarını sürdürüyor. Erkan, reel sektör görüşmeleri kapsamında, yarın İstanbul'da, Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu Yönetim Kurulu Toplantısı'na, 13 Aralık Çarşamba günü de Türkiye İhracatçılar Meclisi Sektörler Konseyi ile İstişare Toplantısı'na katılacak. TCMB Başkanı Erkan, 29 Kasım'da **İstanbul Sanayi Odası** ve 7 Aralık'ta **Ankara Sanayi Odası** ile toplantılar gerçekleştirmişti. Erkan, bu ay yaptığı açıklamada reeskont limitinin yükseltilmesine ilişkin çalışmaları olduğunu belirtmişti. (AA)

Erkan, reel sektör ile teması sürdürüyor

Merkez Bankası Başkanı Hafize Gaye Erkan, reel sektör ile toplantılarını sürdürüyor. Bugün

Hafize
Gaye Erkan

İstanbul'da Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) Yönetim Kurulu Toplantısı'na katılacak olan Erkan, 13 Aralık Çarşamba günü de Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM)

Sektörler Konseyi ile İstişare Toplantısı düzenleyecek. Erkan, 29 Kasım'da **İstanbul Sanayi Odası (İSO)** ile 7 Aralık'ta ise **Ankara Sanayi Odası (ASO)** ile görüşmüştü.

Erkan yatırımcılarla güven tazeleyecek

TÜRKİYE Cumhuriyet Merkez Bankası Başkanı Dr. Hafize Gaye Erkan, reel sektör ile toplantılarını sürdürüyor. Erkan, reel sektör görüşmeleri kapsamında, bugün İstanbul'da, Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) Yönetim Kurulu Toplantısı'na, Çarşamba günü de Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) Sektörler Konseyi ile İstişare Toplantısı'na katılacak. Erkan, 29 Kasım'da **İstanbul Sanayi Odası (İSO)** ve 7 Aralık'ta **Ankara Sanayi Odası (ASO)** ile

toplantılar gerçekleştirmişti. TCMB Başkanı Erkan, ASO toplantısında, "Temmuzda 10 kat artışla 3 milyar liraya yükselttiğimiz reeskont limitini daha da artıracamız. Çalışmalarımız devam ediyor." ifadesini kullanmıştı. Erkan'ın reel sektör ile yaptığı toplantılarda, para politikasının yanı sıra Yatırım Taahhütlü Avans Kredileri (YTAK) başta olmak üzere TCMB'nin yatırım ve ihracata desteklerinin büyük ilgi gördüğü belirtiliyor.

ERKAN'IN REEL SEKTÖR TOPLANTILARI DEVAM EDİYOR

**Türkiye Cumhuriyet
Merkez Bankası (TCMB)
Başkanı Dr. Hafize Gaye
Erkan, reel sektör ile top-
lantılarını sürdürüyor.**

Erkan, reel sektör görüşmeleri kapsamında, bugün İstanbul'da, Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) Yönetim Kurulu Toplantısı'na, 13 Aralık Çarşamba günü de Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) Sektörler Konseyi ile İstişare Toplantısı'na katılacak.

Erkan, 29 Kasım'da **İstanbul Sanayi Odası (İSO)** ve 7 Aralık'ta **Ankara Sanayi Odası (ASO)** ile toplantılar gerçekleştirmişti.

TCMB Başkanı Erkan, ASO toplantısında, "Temmuzda 10 kat artışla 3 milyar liraya yükselttiğimiz reeskont limitini daha da arttıracız. Çar-

ışmalarımız devam ediyor." ifadesini kullanmıştı.

Erkan'ın reel sektör ile yaptığı toplantılarda, para politikasının yanı sıra Yatırım Taahhütlü Avans Kredileri (YTAK) başta olmak üzere TCM-B'nin yatırım ve ihracata desteklerinin büyük ilgi gördüğü belirtiliyor.

TCMB, yeni YTAK programına 3 yıl boyunca toplam 300 milyar lira limit tahsis edilmesinin planlandığını duyurmuştu. İhracat ve döviz kazandırıcı hizmetler reeskont kredilerinde ise toplam faiz maliyetine üst sınır getirilerek iskonto oranı azami yüzde 25,93'te sabit tutulmuştu.

MERKEZ BANKASI REEL SEKTÖRLER BULUŞUYOR

Dr. Hafize Gaye Erkan

TCMB Başkanı Erkan, reel sektör görüşmeleri kapsamında İstanbul'da, Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) Yönetim Kurulu Toplantısı'na, 13 Aralık Çarşamba günü de Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) Sektörler Konseyi ile İstişare Toplantısı'na katılacak

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) Başkanı Dr. Hafize Gaye Erkan, reel sektör ile toplantılarını sürdürüyor. Erkan, 29 Kasım'da **İstanbul Sanayi Odası (İSO)** ve 7 Aralık'ta **Ankara Sanayi Odası (ASO)** ile toplantılar gerçekleştirmişti. TCMB Başkanı Erkan, ASO toplantısında, "Temmuzda 10 kat artışla 3 milyar liraya yükselttiğimiz reeskont limitini daha da artıracamız. Çalışmalarımız

devam ediyor" ifadesini kullanmıştı.

POLİTİKALARI SEKTÖR OLUMLU KARŞILADI

Erkan'ın reel sektör ile yaptığı toplantılarda, para politikasının yanı sıra Yatırım Taahhütlü Avans Kredileri (YTAK) başta olmak üzere TCMB'nin yatırım ve ihracata desteklerinin büyük ilgi gördüğü belirtiliyor. TCMB, yeni YTAK programına 3 yıl boyunca toplam

300 milyar lira limit tahsis edilmesinin planlandığını duyurmuştu. İhracat ve döviz kazandırıcı hizmetler reeskont kredilerinde ise toplam faiz maliyetine üst sınır getirilerek iskonto oranı azami yüzde 25,93'te sabit tutulmuştu.

YATIRIM VE İHRACATA DESTEK SÜRECEK

Daha önceki toplantılarda yapılan açıklamalara göre, Erkan'ın reel sektörde yatırım ve

ihracatı desteklemek adına faaliyetlerini artıracığı bildirildi. Özellikle reeskont limitinin artırılması ve YTAK gibi destek programlarına yönelik ilgi dikkat çekiyor TCMB, YTAK programına 3 yıl boyunca 300 milyar lira limit tahsis etme planını açıklamıştı. Ayrıca, ihracat odaklı kredilerde faiz maliyetine üst sınır getirilerek sabit bir iskonto oranı belirlenmişti. Bu adımların reel sektör tarafından olumlu karşılandığı ifade ediliyor.

1987 Siyaset ek çaldı, refo

● 1981 ve sonrasında kriz çıkmadan geçen altı yıl sayesinde, yatırımlar canlandı, ihracat değerinin artışı ve finansal sistemde kısmi derinleşme sağlandı. Bu süreç ekonomiyi yüzde 9.8 oranında büyüttü.

1 Ocak

Çalışanların konut edinmelerini teşvik amaçlı, 11 Aralık 1986'da çıkarılan Konut Edindirme Yardımı (KEY) kesintileri başlandı. Kesintiler, yürürlükten kaldırıldığı 31 Aralık 1995'e kadar sürdü. 2008 itibarıyla toplanan paraların geri ödemesi gerçekleşti.

3 Ocak

Türkiye'nin ilk serbest bölgesi Mersin'de açıldı.

12 Ocak

İstanbul'daki yeni Galata Köprüsü'nün temeli atıldı.

14 Ocak

Vehbi Koç, 'Dünyada Yılın İşadamı' seçildi

Koç Topluluğu kurucusu Vehbi Koç, Uluslararası Ticaret Odası tarafından, "Dünyada Yılın İşadamı" seçildi. Vehbi Koç, ödülünü 11 Şubat'ta Hindistan'da aldı. Duayen iş insanı, törende yaptığı konuşmada, "Altmış küsur yıllık hayatımda muhtelif zamanlarda çeşitli nişan ve ödüller aldım. Fakat uluslararası nitelikte olan bu ödül, iş hayatımın en değerli armağanıdır. Bu ödülü şahsım için olduğuna kadar, bana yaptıklarını gerçekleştirme imkanlarını sağlayan ülkemizin emektaşlarındandırılması olarak addediyorum" dedi.

16 Ocak

Bağımsız denetim kuruluşları ile ilgili tebliğ yayımlandı. Tebliğde bankalarda serbest denetim yapılması ile ilgili esaslar da düzenlendi.

24 Ocak

Türkiye ile Sovyetler Birliği arasında sanayi yatırımları ve doğal gaz konusunda anlaşma imzalandı.

4 Şubat

Açık Piyasa İşlemleri başlatıldı

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası, hükümetin ekonomi politikasını desteklemek, dolaşımdaki para miktarını denetlemek amacıyla açık piyasa işlemleri (APİ) faaliyete geçirdi. Banka, depo, repo, ters repo ve benzeri hesap türlerini kullanarak para politikasına yön vermeye başladı.

27 Şubat

Hazine denetimine geçen Türkiye Öğretmenler Bankası (TÖBANK), Ziraat Bankası, Halk Bankası ve Emlak Kredi Bankası'na devredildi.

25 Mart

Sermayeleri halka açılan şirketlere sağlanan vergi kolaylıkları ve diğer teşvikler konusunda hükümler içeren 3332 sayılı kanun kabul edildi. Kanun 31 Mart'ta Resmi Gazete'de yayımlandı.

2 Nisan

Kamu iktisadi teşebbüslerinin ve fonların TBMM tarafından denetlenmesi konusundaki genel esasları içeren kanun 3346 sayılı ile kabul edildi ve 9 Nisan tarihli Resmi Gazete'de yayımlandı. Fonların denetimi ile ilgili madde Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edildi.

14 Nisan

Türkiye Ankara Anlaşması'nda öngörülen dönemlerin tamamlanmasını beklemeden, üyelik başvurusunda bulundu. AT

Komisyonu'nun 18 Aralık 1989'da açıkladığı cevabı olumsuz oldu.

23 Haziran

Hamitabat Termik Santrali açıldı.

8 Temmuz

Kamuoyunda 'süper emeklilik' olarak bilinen yasa tasarısı, yürürlüğe girdi.

14 Temmuz

Olağanüstü Hal Bölge Valiliği (OHAL) kuruldu. İlk OHAL Valisi Hayri Kozakçıoğlu oldu.

28 Temmuz

Merkez Bankası Başkanlığı'na Rüştü Saraçoğlu atandı.

21 Ağustos

Bakanlar Kurulu kararı ile Devlet Yatırım Bankası'nın, Türkiye İhracat Kredi Bankası A.Ş. adıyla yeniden düzenlenmesine dair esaslar belirlendi. Bankanın kısa adı Türk Eximbank oldu.

Daha önce 31 Mart'ta bankaya kredi, sigorta ve garanti konularında yeniden düzenleme yetkisi verilmişti.

22 Ağustos

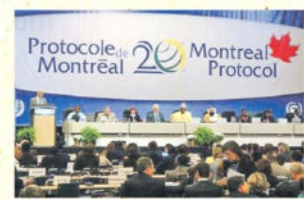
Başbakan Turgut Özal, "Özelleştirme operasyonu kapsamında KİT satışlarına sonbaharda başlanacağını" açıkladı.

6 Eylül

Siyasi yasaklar kaldırıldı. Siyasi yasakların kaldırılması için yapılan referandumda 'evet' oyları 89 bin 251 oy farkla yüksek çıktı. 11 milyon 593 bin 40 kişinin hayır oyu karşılık 11 milyon 682 bin 291 vatandaşın evet oyu ile kapatılan siyasi partilerin liderlerine ve kadrolarına yeniden siyaset yolu açıldı.

16 Eylül

Ozon tabakasının delinmesine ilişkin gündem, Kanada'nın Montreal kentinde 70'ten fazla ülkenin toplanmasına neden oldu. 196 ülkenin taraf olduğu Ozon Tabakası'nı İncelten Maddelere İlişkin Montreal Protokolü imzalandı.

EKONOMİK GÖSTERGELER

Seçim ekonomisi enflasyonu düşürdü

Sonbahar aylarında, yasaklı politikacılar referandumu ve erken genel seçimler nedeniyle kamunun ürettiği mal ve hizmetlere yapılacak zamlar ertelendi. Bu nedenle yıllık enflasyon oranları geriledi. Ve tüketici fiyatları endeksinde yüzde 38.9 toptan eşya fiyatları endeksi yüzde 32.2 oldu. Özal kaybettiği referandum ve kazandığı 29 Kasım 1987 erken genel seçimin ardından ertelenen zamları uygulamaya soktu. Bu nedenle 1987 Aralık

ay enflasyonu yüzde 11.2'ye tırmanmıştı. Basında çıkan eleştiriler üzerine Başbakan Özal, "Ben seçimden önce zam yapacak kadar enayi miyim?" demişti.

Büyüme oranı yükseldi

Yıl içinde tarımsal üretim yüzde 0.4 oranında arttı ancak üretiminin, milli gelir içindeki payı artık azalma eğiliminde olduğu için ekonomik performans üzerindeki etkisi sınırlı düzeylerde kaldı.

Sanayi üretimindeki artış ise 1980 sonrası başlanan yatırımlar sayesinde yüzde 9.3'e yükseldi. Finans, bankacılık ve inşaat gibi önemli alanları kapsayan hizmetler sektöründe de üretim artışı yüzde 13.27'yi bulunca büyüme oranı yüzde 9.8'e yükseldi.

Döviz kurları

Dolar kuru ve cumhuriyet altını fiyatı yıl içinde hızlı artış yaşadı. 1 Amerikan doları 16 Eylül'de Tahtakale'de 1000 lira sınırını aşarken, 15 Aralık tarihinde Merkez

Bankası tarafından 1000,13 liradan işlem gördü. Cumhuriyet altını ise 91 bin 792 liradan işlem gördü.

Dış ticaret ve otomotiv

Sağlanan ihracat teşvikleri ve göreceli olarak yükselen döviz kurları sayesinde ihracat artışını sürdürerek 10 milyar 190 milyon dolara yükseldi. İthalat ise 14 milyar 190 milyon dolara yükseldi. Türkiye'de ilk kez yerli otomobil satışları 100 bin adeti geçti.

Ekonominin rolünü rmlar durakladı

● *Siyasi sorunlar ve hesaplar ön plana çıkınca Başbakan Turgut Özal'ın kaybettiği referandum öncesinde seçim ekonomisi uygulaması ekonomik dengeleri zorladı. Gelişmeler iyimser beklentileri zayıflattı.*

Kloroflorokarbon gazının kullanımının 1999 yılına kadar yarıya indirilmesi konusunda anlaşmaya varıldı.

9 Ekim

Sigortacıları tek çatı altında toplamak amacıyla Türk Acente Birliği kuruldu.

12 Ekim

Türkiye Cumhuriyeti'nin altıncı cumhurbaşkanı Fahri Korutürk vefat etti.

21 Ekim

Istanbul Sanayi Odası'nın belirlediği 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun ilk 10'u arasında bu yıl ilk kez özel sektörden Arçelik şirketi de girdi.

14 Kasım

Antalya Serbest Bölgesi faaliyete geçti.

17 Kasım

İnşasına 1984'de başlanan Adnan Menderes Havalimanı, Çiğli Havaalanı'nın yerine hizmete girdi.

30 Kasım

Türk Havacılık ve Uzay Sanayii, ürettiği ilk Türk F-16 savaş uçağını Türk Hava Kuvvetleri'ne teslim etti.

21 Aralık

İkinci
Özal
Hükümeti
kuruldu.

Yeni kabinede Devlet Bakanı olarak atanan Başbakan

Turgut Özal'ın kardeşi Malatya Milletvekili Yusuf Bozkurt Özal, ekonominin başına getirildi.

● HAZIRLAYAN: FARUK TÜRKÖĞLÜ

● TASARIM: BİROL TEOMAN

RÜŞTÜ AKIN-ALİ HAYDAR AKIN Tekstilin duayenleri, 1987'de 3 değerli projeye birden imza attı

Rüştü Akın ile Ali Haydar Akın Kardeşler, Denizli'nin toprakları tarıma çok da müsait olmayan ilçesi Buldan'da el dokuması işiyle uğraşan ailenin çocukları idi. Baba Nuri Akın, çoğunluğu evlere dağılmış dokuma tezgahlarını, aynı zamanda kendi boyahanelerini işletiyordu. Rüştü Akın, okulu bitirince babasının işletmesinde görev aldı.

Rüştü Akın 18 yaşında ufkunu genişletmek istediğinden İstanbul'a intikal etti. Kendinden 11 yaş küçük kardeşi Haydar Akın'ı da İstanbul'da daha iyi eğitim alabileceği için yanına aldı. Aynı zamanda babasından aldığı destekle İstanbul Divan yolunda küçük bir mağaza açtı. Buradan Kapalıçarşı'ya, oradan da Sultanhamam'a geçti. Artık mağazanın ismi Buldanlılar Pazarı olmuştur. Mağazada Buldan'dan gelen çeşitli dokumalar satılıyordu. Bu dokumaları, Türkiye'nin çeşitli illerinden gelen tüccarlara satıyor, bu sayede Buldan dokumalarının ülke çapında tanınmasına katkı sağlıyorlardı. Savaş sırasında ihtiyaç duyulan sarı bezi de Buldan'daki tezgahlarda üretti. Akınları ihracatta, modern bir tekstil fabrikasında ve sanayilikte olan kardeşlerden Rüştü Akın ABD'ye gitti. Uzun bir süre kaldı, hem İngilizce öğrendi, hem de ticaretteki ufkunu genişletti. Kardeşi Ali Haydar Akın'ı da Alman Lisesi'ndeki eğitiminden sonra Almanya'ya gönderdi. Ali Haydar Akın, Almanya'dan aldıkları ithal mallarda ödemeyi, döviz yerine pamuk takas ederek yaptı. Bu sayede Türkiye'deki döviz sıkıntısının giderilmesine de katkı sağladı. İthalatçılık iyi kazanç getiriyordu ama iki kardeşin de hedefinde ülkelerine modern fabrikalar kazandırmak vardı. Böylelikle dövizin ülkede kalması sağlanacak, aynı zamanda istihdama katkı sunulacaktı. Sermaye birikimleriyle Akın Tekstil'in kurulması için

1952'de İstanbul Çırpıcı çayırında arsa alıp inşaatla başladılar. Fabrika 1956'da 40 dokuma tezgahı ile faaliyete geçti. Seneler içinde entegre bir tesis haline gelen fabrikada dokumaya ilaveten boya apre ile iplik ve konfeksiyon üretimi yapıldı. Rüştü Bey'in oğulları 1944 doğumlu Nuri Akın Almanya'da tekstil mühendisliği, 1948 doğumlu Ragıp Akın ise kimya mühendisliği öğrenimini tamamladı. 80'li yıllarda holdingleşen Akın Grubu, 1986 - 1987 yıllarında Nuri Akın'ın önderliğinde Tekstil Bank'ı kurdu. Haydar Akın ve yeğeni Ragıp Akın, 2000'li yıllarda Akın Tekstil'i Lüleburgaz'da 380 bin m2 üzerine kurulmuş yeni tesisine taşıdı. 18 milyon metre kumaş ve 3 milyon adet, yüksek kalitede pantolon, şort ve etekten oluşan konfeksiyon ürettiyordu. Şirket dünyanın ünlü firmaları Hugo Boss, Marks and Spencer, Donna Karan, Malboro Classics, Zegna ve Hennes-Moritz'e mal satmaya başladı.

Akın Ailesi için 1987 önemli bir yıl oldu. Rüştü Akın, 1986'da başlayıp 1987'de çok istediği ve üzerinde çok çalıştığı Rüştü Akın Vakfı'nı kurdu. Aynı dönemde Nuri Akın öncülüğünde Tekstil Bank kuruldu. Aynı yıl Rüştü ve Haydar Akın kardeşlerin hayalleri olan Almanya'ya konfeksiyon ihracatı, Ragıp Akın'ın da büyük katkısıyla gerçekleşti. Tekstile büyük katkı sunan şirketler bugün alanlarında yüksek teknolojiye dayalı üretimlere imza atıyor.

"Görünmeyenler" canlandı, turizm geliri milyar doları aştı

Ekonimistlerin görünmeyen (invisibles) diye adlandırdığı hizmetler sektörü ile ilgili döviz gelirleri 1987'de artmaya başladı. Artış eğilimi 80'li yılların başında güçlenen dış müteahhitlik gelirleri, yıl içinde 2 milyar 655 milyon dolara

yükseldi. Turizm gelirleri 950 milyon dolardan 1 milyar 475 milyon dolara yükseldi. İlk kez, 1 milyar doları aşarak böylelikle aşılmış oldu. Ne var ki bu artışlar dış ticaret açığının kapatılmasını sağlamaya yeterli olmadı.

Dünyadaki önemli olaylar ve gelişmeler

Alan Greenspan

Sovyetler Birliği'nde Mikhail Gorbacov, glasnost (açıklık politikası) ve perestroika (yeniden yapılanma) kampanyalarını başlattı. Gorbacov ilk kez bir sendika kongresinde "Glasnost"tan söz etti. SSCB ve ABD Orta Menzilli Nükleer Güçler Anlaşması'nı imzaladı. Alan Greenspan, Amerikan Merkez Bankası Başkanlığı'na (FED) getirildi. Greenspan'ın başkanlık görevi 18,5 yıl sürdü.

'Kara Pazartesi', dünya borsalarında büyük düşüş yaşandı (19 Ekim). Filistin'de işgal altındaki topraklarda FKÖ'nün yönlendirmesiyle 'intifada' (ayaklanma) başlatıldı. İsrail buna

sert eylemlerle karşılık verdi. (Aralık)

Güney Afrika'da ırkçı yönetim

Afrika Ulusal Kongresi'nin (ANC) faaliyeti hakkında haber yapılmasını yasakladı.

Nobel Ekonomi Ödülü büyüme sürecinde emek ve sermayenin rolü konusundaki çalışmaları için ABD'li Robert Solow'a verildi. İsviçreli Karl Alex Müller ve Batı Almanyalı Georg Bednorz süperiletken malzemeler konusundaki araştırmaları sayesinde Nobel Fizik Ödülü'nü aldı.

Firmalar, seçime kadar küçülerek bekleyecek

Yeni asgari ücret zammının yaratacağı maliyet baskısı nedeniyle son iki aydır istihdam daraltan firmalar bu ayın ilk yarısında "küçülme" sürecini tamamlayarak 31 Mart'a kadar "bekle-gör" pozisyonuna geçecek. Seçim sonrasındaki süreçte uygulanacak TL politikasına göre ya tamam ya devam diyecek.

MERVE YIGİTCAN - İSTANBUL

Zayıf işletme sermayesi ve düşük talep ile yeni yıla girecek olan işletmeler, olası maliyet artışlarına karşı önlem olarak operasyonlarını küçültmeye gidiyor. Özellikle ocak itibarıyla asgari ücrette beklenen yüzde 40-50 bandındaki zammın yaratacağı maliyet artışını dikkate alan birçok firma istihdam çıkışlarını hızlandırdı. Bu eğilim **İSO Türkiye** İmalat PMI'da da yansdı. Buna göre kasım ayı verileri, Türk imalat sektöründe istihdamın üst üste ikinci kez aylık bazda daraldığını işaret etti. Düşüş, bir yılı aşkın süren en yüksek düzeyinde kaydedilirken, anket katılımcıları istihdamdaki düşüşün yetersiz iş yükü, istifalar ve emekliliklerden kaynaklandığını belirtti. EKONOMİ'nin reel sektör temsilcilerinden edindiği bilgiye göre, ekim ve kasım aylarında küçülme operasyonuna giden emek yoğun sektörlerdeki işletmeler, 31 Mart'taki yerel seçimlere kadar bekle-gör pozisyonuna geçti. Reel sektör temsilcileri, 2024'te "tamam mı, devam mı" senaryolarının masada olacağını dile getiriyor.

"Şirketler verimliliğe odaklanacak"

İstanbul Tekstil ve Hammaddeleri İhracatçıları Birliği Başkanı Ahmet Öksüz, bir tarafta çalıştırarak eleman bulamazken diğer taraftan emek yoğun sektörlerde maliyetlerin çok arttığı zor bir süreçten geçildiğini söyledi. Yılbaşında asgari ücrette ciddi bir artışın beklendiğini, bunun da tekstil ve hazır giyim sektörlerinde sıkıntıyı artıracığına işaret eden Öksüz, "2024'te bizim sektörde bir istihdam artışı beklemiyoruz. Hatta bir miktar azalma da olacaktır. Şirketlerin küçülme, daha verimli olma, daha az insanla aynı işi yapmaya çalışma gibi projeleri var. Yani şirketler verimliliğe odaklanacak" dedi. Maliyetlerin döviz karşılıklarındaki artışa dikkat çeken Öksüz, "İhracat pazarlarında rekabet edebilmek için verdiğimiz masanın döviz karşılığı önemli ve biz bu anlamda çok pahalı kaldık. Ancak iş dünyasında 'değerli TL' algısı varken, idarelerde böyle bir algı yok. Hala TL'nin değersiz olduğu düşüncesi hakim. Halbuki biz 'TL değerli derken neye göre diyoruz, yurtdışındaki maliyetlerin dö-

Önel: Artan maliyetler mevcut taleple karşılanamaz

İstanbul Tüccarlar Kulübü Başkanı İlker Önel, iç talebin daha da düşeceği ve faizlerde sıkışmanın artacağı beklentilerinin reel sektörü tedbirli olmaya ittiğini belirterek, hizmet sektörlerinde de istihdam azaltmaların yaşandığını söyledi. Yüzde 40-50 bandında bir asgari ücret artışı beklendiğini dile getiren Önel, "Oluşan maliyetlerin mevcut taleple karşılanamayacağı açık. Dolayısıyla firmalar son seçenek olarak istihdam azaltacaklar. Zaten kapanan şirket sayılarında artış var, bu da istihdamda aşağı yönlü ivmelenmenin devam edeceğini gösteriyor" dedi. Finansman maliyetlerinin yükselmesi, operasyonel maliyetlerin artması ve hammadde fiyatlarındaki yükselişler nedeniyle ekim ve

kasım aylarının beklentilerin çok altında gerçekleştiğine işaret eden Önel, "Satış hacimlerinde yüzde 40'a varan düşüşler var. Sezon baki bakıldığında son 10 yıllık dönemin en düşük seviyeleri. Geçmişte de bu tür dönemler oldu ama bir enstrüman hep iyi seyrederdi. Ya faiz düşük olurdu ya kur iyi olurdu ya da iç piyasa hareketli oluyordu. Şu an hiçbir enstrüman iyi değil" şeklinde konuştu. Operasyon maliyetlerindeki artışlara dikkat çeken Önel, "Makine ekipman tamiyatlarının maliyetleri bile ciddi arttı. İşyeri kiralarda yüzde 100-150 artışlar konuşuluyor. Tüm bunlara bakınca iş yapma istahının çok olmadığı, parası olanın bir süre mevduatta kalacağı bir dönem yaşayabiliriz 2024'ün ilk 6 ayında" ifadelerini kullandı.

viz karşılığına bakarak söylüyor. Önce bu sıkıntıyı çözmemiz gerekiyor" diye konuştu.

"TL değerli oldukça küçülme de sürece"

TOBB Hazır Giyim ve Konfeksiyon Sanayi Meclis Başkanı Şeref Fayat, piyasa oyuncuları arasında neredeyse tamamının yeni asgari ücret maliyeti altına girmek için ekim ayından itibaren istihdam çıkışlarını başlattığını belirterek, "Yüzde 40-50 bandında bir zam bekleniyor. Önünü göremeyenler bu süreçte küçülüp, bekle-gör pozisyonuna girdi" dedi. Hazır giyim sektörünün 31 Mart'taki seçime odaklandığına işaret eden Fayat, "Seçim sonrası kur politikasının ne olacağı herkes tarafından merak bekleniyor. Çünkü seçime kadar kurun kontrollü şekilde gideceği biliniyor. 31 Mart'tan sonra, mayıs seçimlerinin ardından olduğu gibi bir devalüasyon mu olacak, yoksa kur kontrolü bir şekilde mi sürdürülecek göreceğiz. Eğer TL'deki değerlenme devam ederse, bu hazır giyim sektöründe küçülmenin de devam edeceğini gösterir" diye konuştu. 2003-2012 yılları arasında uzun-

ca bir süre değerli TL sürecinin yaşandığını hatırlatan Fayat, benzer şekilde bir 'değerli TL' dönemine girilmesi halinde yine emek yoğun işlerden çıkacak çok fazla sektör oyuncusu olduğunu dile getirdi.

"Kur, bizi dünyadan kopardı"

Türkiye Ayakkabı Sanayicileri Derneği (TASD) Başkanı Berke İçten, sektördeki daralmaya dikkat çekerek, istihdam kayıplarının yüzde 50'yi bulduğunu dile getirdi. İçten, kapasitelerini düşüren firmaların nitelikli kadroları elinde tutmaya çalıştığını ancak talep artmazsa bu kadroların da gözden çıkarılmasının muhtemel olduğunu vurguladı. Tazminat yükünün yeni yılda artmaması adına istihdam çıkışlarının hızlandığını kaydeden İçten, "Hatta birkaç fabrika konkordato ilan etti" dedi. "Döviz kurunun rekabetçi yapıdan uzaklaşması bizi dünyadan kopardı" diyen İçten, "Dünya ile rekabet noktasında işçilik maliyeti çok önemli. Uzakdoğulu rakiplerimizle fiyat farkımız 10 doları aştı. Eskiden 3-4 dolar fark olduğunda, kalitesinden dolayı Türk ayakkabısı tercih edilirdi ama fark açılınca kalite farkı da iş getir-

Restoranlar 2 ayda %20 müşteri kaybetti

Yeme-içme sektörü hem işçilik maliyetlerindeki artıştan hem de düşen alım gücünden doğrudan nasibini alan sektörlerden. Turizm Restoran Yatırımcıları ve Gastronomi İşletmeleri Derneği (TURYİD) Başkanı Kaya Demirer, sektörde kuver olarak adlandırılan misafir sayılarında yüzde 20'ler civarında bir azalma gözlemlediklerini ayrıca personel arzında da sıkıntı olduğunu aktardı. Sektörün halen eksik elemanla çalıştığını ve bu nedenle kadrolarda tasarrufun gündemde olmadığını belirten Demirer, sektörün en büyük sorununu alım gücünün gerilemesi olduğunu işaret etti. Artan maliyetleri müşterilere bir ay gecikmeli yansıtılabildiklerini, bu şekilde firmaların zarara uğradığını anlatan Demirer, son 2 ayda yüzde 20'leri aşan bir oranda müşteri kaybı yaşandığını aktardı. Demirer, "Pandemide yüzde 20 küçülen yeme-içme sektörü 2022'de toparlanmaya başladı, Ağustos 2023'e kadar bu toparlanma devam etti. Ancak bu trend artık devam etmeyecek. Burada en çok yara alacak olanlar yeni girişimci olacaklar. Sektörün dinamiklerine ve enflasyonist ortama alışkın olmayan yeni nesil yatırımcılar zorlanacaklar. Zincir işletmeler tabii ki yeni şube açılışlarını frenleyecek, birtakım verimsiz noktaları da kapatmaya gidecekler" diye konuştu.

miyor. Dolayısıyla bir an önce kurun rekabetçi hale gelmesi lazım, yoksa bizim gibi emek yoğun sektörlerin unutulması gerekir" ifadelerini kullandı.

"Sanayici çekimser hareket ediyor"

Plastik sektöründe faaliyet gösteren, eski İKMİB Başkanı Murat Akyüz, yüksek oranlı olması beklenen asgari ücret artışı nedeniyle, yeni yıla yüksek zamlı girmek istemeyen firmaların istihdam çıkışları gerçekleştiği negatif bir süreç yaşandığını anlattı. İşçi çıkaran firmaların, "Gerekirse yeniden alalım" gibi bir yaklaşımda olduğunu kaydeden Akyüz, "İşler zayıf, yani sıra baskılanan kur da özellikle ihracatçı olan işletmelerin elini sıkıntıya sokuyor. Birçok işi Uzakdoğulu rakiplere kaptırmaya başladık. Tüm bunlar üst üste gelip seçim atmosferiyle de birleşince negatif bir durum ortaya çıkıyor. Bu nedenle **sanayiciler** de çekimser ve temkinli hareket ediyor. Marta kadar da bunun devam edileceği konuşuluyor. Bu bir önlem... Seçim stresini atlattıktan beklentiler normalleşmeye başlayabilir" şeklinde konuştu.

Merkez Bankası dezenflasyonu Anadolu'ya da anlatsın...

"Ekonomi çevrelerine göre, Merkez Bankası başkanının ISO ve ASO'da yaptığı toplantıları Anadolu'ya yayması beklentileri olumlu etkiler."

ANKARA NOTLARI

Maruf Buzcugil

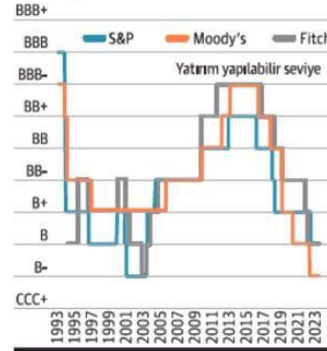
maruf.buzcugil@nbe.com.tr

Türkiye 22 yıl sonra yeniden yüksek enflasyonla mücadeleyle hazırlanıyor. Enflasyon oranı ve ülke kredi notu düzeyi 2001 kriz yılı göstergelerine benzetiliyor. 2001 yılını yüzde 68,5'e tırmanan tüketici enflasyonu ile kapatan ekonomimizin 2024 Mayıs ayında enflasyonda yüzde 70'i aşarak tepe noktasına ulaşması ve 22 yıl önceki düzeyi aşması bekleniyor.

Enflasyonla mücadele adımları kredi derecelendirme kuruluşlarının ülke görünümüne bakışını olumlu yöne çevirse de notun 'yatırım yapılabilir ülke' düzeyinden uzaklığı yeniden hemen hemen 2001'deki gibi. Eski Merkez Bankası baş ekonomisti Prof. Dr. Hakan Kara'nın (@ali_hakan_kara) sosyal medya hesabından paylaştığı grafiğe göre Türkiye'nin 2001'den sonra yatırım yapılabilir ülke düzeyine gelmesi 12 yıl almış. Krizin ardından siyasi bedeli ödenmiş ve uygulamaya konulmuş ekonomik programa sadık kalan Ak Parti iktidarı 2001-2007 yılları arasında çok hızlı ve kaliteli bir ekonomik büyüme dönemine imza attı.

Fiyat istikrarında önemli mesafe alındı ve tek haneli enflasyon yılları yaşanmaya başlandı. Mali disiplin ve yapısal reformlar toparlanmayı destekledi. Ancak ekonominin temel gösterge-

Türkiye kredi notu

leri 2018'den itibaren hızla bozuldu. Türkiye'nin bu kez 12 yıl beklemeden, hatta IMF desteği de olmadan hızla toparlanabileceği, bunun izlenecek para ve maliye politikalarında kararlılık, yapısal reformlarla mümkün olabileceği ekonomi çevrelerinin genel kanaati.

Kaynak: Prof. Dr. Ali Hakan Kara (@ali_hakan_kara)

Anadolu'nun gözü Merkez Bankası'nda

Ekonomi çevrelerinde uzunca bir aradan sonra Mehmet Şimşek ile birlikte, Hafize Gaye Erkan ve atanan PPK üyesi başkan yardımcılardan oluşan yeni Merkez Bankası yönetiminin olumlu bir hava estirdiği görülüyor. **TÜSİAD** Yüksek İstişare Konseyi Başkanı Özilhan'ın Ankara'da verdiği "Hedeflere ulaşmak konusunda altı ay önceye oranla daha umutlu bir noktadayız. Yeni ekonomi yönetimiyle birlikte, piyasaların ekonomi politikalarına güveninin yükseldiği bir döneme girdik." mesajı dikkatle not edildi. Başkan Erkan'ın ISO ve ASO'da yaptığı sunumların doyurucu bulunduğu, enflasyonla mücadeleyle olan inancı pekiştirdiği dile getiriliyor. Bu iletişimin Anadolu'ya da yayılmasının beklentilerin yönetilmesi açısından çok önemli olduğu vurgulanıyor. 2001 krizini yaşamış ekonomi aktörleri ve eski Merkez Bankası yöneticileri o yıllarda Anadolu'daki ticaret ve **sanayi** odaları ile üniversitelerde yapılan toplantılarda ekonomi politikalarının iyi anlatılmasının enflasyon beklentilerini çok olumlu etkilediğini hatırlatıyorlar.

ENFLASYONLA MÜCADELEDE RİSKLER VE FIRSATLAR

Zorlu geçecek ve 2024'ün ikinci yarısında etkilerini daha fazla hissedeceğimiz enflasyonla bütüncül mücadele (dezenflasyon) sürecinin başarısı başta Cumhurbaşkanı Erdoğan olmak üzere iktidarın vereceği "siyasi" desteğe bağlı bulunuyor. Dezenflasyon sürecinin önemli riskleri şöyle sıralanıyor:

- Merkez Bankası yönetiminin değiştirilme olasılığı (Naci Ağbal örneği)
- Para politikasını destekleyici mali disiplinin sağlanamaması ve yapısal reformların devreye alınamaması
- Seçim kaygısıyla girilen, salgın ve deprem felaketinin dayattığı koşulların yeterince daraltılamaması
- Kamunun tüm kesimlere örnek olacak sıkı tasarruf önlemlerini yaşama geçirememesi
- Sıkı para ve maliye politikalarının

yükünün tüm kesimlere dağıtılamaması, GYİH'dan aldığı pay sürekli gerileyen ücretlere sınırlı asgari ücret ve maaş ayarlamasıyla daha fazla yüklenilmesi

- Seçimden sonra gerçekleşebilecek olası hızlı kur atışının enflasyonda yaratabileceği (geçişkenlik) sıçrama
- Mayıs 2024'de ulaşılması beklenen yüzde 70'ler üzerindeki enflasyon tepe noktasının ileri aylara kayma olasılığı (6 ay önce yüzde 35 olarak belirlen dezenflasyon için gerekli politika faizi beklentisinin bugün yüzde 45'lere çıkması gibi)

Fırsatlar, olumlu beklentiler...

Ekonomi çevrelerinin, arkalarındaki siyasi güç devam ettikçe Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz koordinasyonunda, Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek ile

Merkez Bankası yönetiminin teknik kapasitesine güvenebileceklerini göstermeleri fırsat olarak görülüyor. Sorunların anasının enflasyon olduğuna yönelik farkındalığın **sanayicisinden**, ihracatçısına, ticaret kesimine, emekçi ve emeklisine her geçen gün artıyor olması da ekonomi yönetiminin elini rahatlatıyor. 21 yıllık Ak Parti iktidarı döneminin ağırlıklı olarak ilk yarısında yaşanan tek haneli enflasyon ve nispeten istikrarlı kur yıllarının hala hafızalarda olması da "yine yapılabilir" algısı yaratıyor.

TÜSİAD ve Merkez Bankası başkanları...

Geçen hafta Ankara'da yapılan Yüksek İstişare Konseyi toplantısı öncesinde verilen **TÜSİAD** davetinde elbette en çok ekonomi konuşuldu. Türkiye'de Merkez Bankacılığı disiplininin

kuramsal anlatıcılarından eski başkan (1984-1986) Yavuz Canevi davette konuklarla eski bürokrasi anılarını tazeledi. Ekonomi muhabiri olarak tanıdığım ilk Merkez Bankası Başkanı olan Canevi sorularına yanıt vermeden önce genç gazetecileri çok kısa bir kavram sınavına aldırdı. Gazetecilikteki ustam Vecdi Seviğ ile bilgiye dayalı tanışıklıkları ve devam eden üniversite öğrenciliğim bu sınavları kolayca geçmemi sağladı. Canevi ile o günleri tebessümle andık. **TÜSİAD** davetinin önemli konukları arasında 2001 krizi sonrası parlak dönemin (2001-2006) Merkez Bankası Başkanı Süreyya Serdengeçti de vardı. Başta medya ile olmak üzere açık iletişim stratejisinin zor dönemlerde uygulanan program ve politikaların başarısında ne kadar etkili olduğunu bir kez daha hatırladık.

SEKTÖRDE %21,3 OLAN TİCARİ KREDİ BÜYÜMESİ ÖZEL BANKALARDA %25'İ AŞTI

Özel bankalar ticari kredide gaza bastı

ŞEBNEM TURHAN

Türkiye ekonomisinde cumhurbaşkanlığı seçimleri sonrasında uygulanmaya başlanan sıkı para politikası ile normalleşme ve sadeleşme adımları bankacılık sektöründe değişim yarattı. Seçimler öncesinde düşük faiz politikası nedeniyle ticari kredi vermekten kaçınan başta özel bankalar son haftalarda yeniden sahneye dönüyor. Merkez Bankası verilerine göre bankacılık sektöründe 13 haftalık yıllıklandırılmış kuretkisinden arındırılmış kurumsal kredi kartları hariç ticari kredi büyümesi 1 Aralık haftası itibarıyla yüzde 21,3 olurken özel bankalarda büyüme yüzde 25'e çıktı. Kamu bankaları ise aynı hafta yüzde 18,31 büyüme ile özel bankaların büyüme hızının gerisinde kaldı.

Toplam kredi büyümesi yüzde 60'a dayanmıştı

Merkez Bankası verilerine göre seçim öncesi 26 Mayıs yani son hafta bankacılık sektöründe 13 haftalık yıllıklandırılmış kur etkisinden arındırılmış kredi büyümesi yüzde 57,9 seviyesinde bulunuyordu. Arındırılmamış olarak tüketici kredi büyümesi yüzde 72,8 seviyesinde ticari kredi büyümesi 13 haftalık yıllıklandırılmış kur etkisinden arındırılmış ise yüzde 44,8 idi. Aynı hafta özel bankalarda toplam kredi büyümesi yüzde 44,8 oldu. Özel bankalarda arındırılmamış tüketici kredi büyümesi yüzde 82, 13 haftalık yıllıklandırılmış kur etkisinden arındırılmış ticari kredi büyümesi ise yüzde 13,13 seviyesinde bulunuyordu. Kamu bankalarında aynı hafta toplam kredi büyümesi yüzde 72,8, tüketici kredi büyümesi yüzde 71,7, ticari kredi büyümesi ise yüzde 62,8 idi.

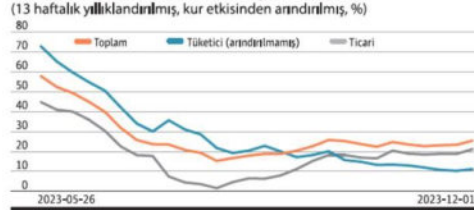
İlk faiz artışı sonrası özeldde negatife döndü

Hazırda para politikası faizinde ilk artışın gerçekleşmesini takip eden haftalarda ise toplam kredi büyümesi yüzde 25,8'e kadar indi, tüketici kredi büyümesi yüzde 34,1'e, ticari kredi büyümesi ise yüzde 22,5'e geriledi. Özel bankalarda toplam kredi büyümesi yüzde 18,2'ye inerken tüketici kredi büyümesi yüzde 47,7 seviyesinde kaldı, en net değişim ise yüzde 5,11 ile ticari kredide küçülme yaşanması oldu. Kamu bankaları temmuzun ilk haftası toplam 34,1 kredi büyümesine imza atarken tüketici kredi büyümesi yüzde 28,4, ticari kredi büyümesi ise yüzde 24,4 oldu.

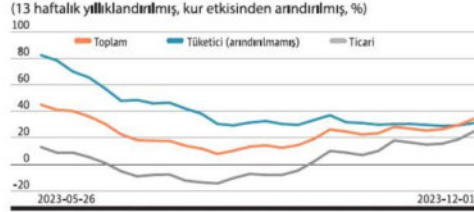
Takip eden aylarda hem para politikasında sıkılaşmanın

Uygulanan para politikası ve normalleşme adımlarıyla kredi piyasasındaki iyileşme gözle görünür hale geldi. Ticari kredilerde küçülen özel bankalarda büyüme hızı son haftalarda kamu bankalarını geride bıraktı ve yüzde 25'e çıktı.

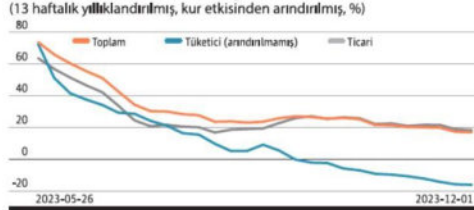
Bankacılık sektöründe kredi büyüme hızları

Özel bankalarda kredi büyüme hızları

Kamu bankalarında kredi büyüme hızları

derecesinin artırılması hem de makroihtiyatı önlemlerde sadeleşme adımlarıyla kredi büyüme hızları yüzde 20'nin altına geriledi, Eylül son haftalarına kadar özel bankalarda ticari kredi daralması devam etti. Öyle ki ağustos ortasında özel bankalarda 13 haftalık yıllıklandırılmış kur etkisinden arındırılmış ticari kredi büyümesi yüzde 14,22 daralma gösterdi.

Özel bankalar büyümede kamuyu geçti

Ticari kredi faizlerinin sıkı para politikasının etkisiyle Eylül başında yüzde 40'ın üzerine çıkmasıyla birlikte Eylül sonunda bankacılık sektöründe yavaş yavaş ticari kredi muslukları açılmaya başladı. Takip eden haftalarda kamu bankaları yüzde 25'in üzerinde büyüme gösterirken özel bankalar yeniden çift haneli büyüme rakamlarına ulaştı. Ancak kasım ayı Merkez Bankası Para Politikası Kurulu toplantısı sonrasında ise özel bankalar ticari kredide daha hızlandı ve büyümede kamu bankalarını geride bıraktı. Mer-

kez Bankası verilerine göre ortalama kurumsal kredi kartı ve kredili mevduat hesapları hariç ticari kredi faizlerinin yüzde 52,04'e yükseldiği 1 Aralık haftasında özel bankaların ticari kredi büyüme hızı yüzde 25'e çıktı, kamu bankalarında ise yüzde 18,32'ye geriledi. Toplam bankacılık sektöründe ticari kredi büyümesi de yüzde 21,3'e yükseldi.

Öte yandan Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nun (BDDK) haftalık verilerine göre de 1 Aralık ile biten hafta itibarıyla sektörde toplam kredi hacmi 85 milyar 876 milyon lira artarak 11 trilyon 228 milyar 402 milyon liradan 11 trilyon 314 milyar 278 milyon liraya yükseldi. Bu dönemde taksitli ticari kredilerin tutarı 8 milyar 797 milyon lira artarak 1 trilyon 333 milyar 371 milyon liraya çıktı. Aynı hafta kamu bankalarının ticari kredi hacmi 4 trilyon 749 milyar 597 milyon liraya çıkarken yerli özel bankalarda 2 trilyon 81 milyar 622 milyon liraya, yabancı bankalarda ise 1 trilyon 926 milyar 358 milyon liraya ulaştı.

Başkan Erkan da özel bankalara dikkat çekmişti

Merkez Bankası Başkanı

Hafize Gaye Erkan da kredi piyasasındaki iyileşmeye konuşmalarında dikkat çekiyor. Başkan Erkan, **İstanbul Sanayi Odası** Meslek Komiteleri Ortak Toplantısı'nda yaptığı konuşmada 2023'ün ilk yarısında görülen hızlanmanın ardından, ticari kredi büyümesi mayıs ayı sonunda durma noktasına geldiğini hatırlatarak "Gerek öncesindeki aşırı gerekse sonrasındaki ani duruş hem firmalarımız hem de bankacılık sistemi için sağlıklı değildir. Bu değerlendirme ışığında hızla harekete geçerek piyasa mekanizmasının yeniden tesisini sağladık" dedi. Erkan, reel sektöre Türk lirası cinsinden kredi akışının toparlanmasıyla ticari kredi büyümesi dengeli ve sürekli bir yapıya kavuştuğunu belirterek "Kredi piyasası mekanizmasının işlevselliğindeki iyileşme, özel ve kamu bankaları arasında da kendini göstermiştir. Özel bankalar da ticari kredi büyümesinde etkin bir rol üstlenir hale gelmiştir" diye konuştu.

Kamu bankalarında tüketicide küçülme sürüyor

Merkez Bankası verilerine göre ticari kredi büyümesi yavaşlayan kamu bankaları tüketici kredilerinde ise daralmasını hızlandırdı. 1 Aralık haftası itibarıyla arındırılmamış olarak 13 haftalık yıllıklandırılmış tüketici kredi küçülmesi kamu bankalarında yüzde 15,5 oldu. Buna karşılık özel bankalar tüketici kredisi büyümesinde de hızlandı. 1 Aralık haftası itibarıyla özel bankalarda 13 haftalık yıllıklandırılmış arındırılmamış tüketici kredi büyümesi yüzde 31,1'e yükseldi. Bankacılık sektöründe ise tüketici kredi büyümesi yüzde 11,3'e çıktı. Yine Merkez Bankası verilerine göre ihtiyaç kredi faizleri 1 Aralık haftasında yüzde 61,3'e yükseldi. Taahhüt kredi faizleri yüzde 38,1'e, konut kredi faizleri ise yüzde 42,6'ya geriledi.

Yatırım turunda yeni durak İspanya

Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, yurt dışındaki yatırımcı toplantılarını Avrupa Birliği (AB) Dönem Başkanı İspanya ile sürdürecektir. Şimşek'e, başkent Madrid'deki temaslarında Merkez Bankası Başkanı Hafize Gaye Erkan da eşlik edecek.

Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek ve Merkez Bankası Başkanı Hafize Gaye Erkan, 14-15 Aralık'ta düzenlenecek yatırımcı toplantıları ve konferansına katılacak. Şimşek burada, toplam cirosu 600 milyar euroyu aşan 80'in üzerinde İspanya merkezli küresel şirketin üst düzey yöneticisiyle buluşacak. Şimşek, Erkan'ın da yer alacağı görüşmelerde 2 trilyon doları yöneten 30'un üzerinde banka ve fon yöneticisiyle de bir araya gelecek. Bakan Şimşek'in ziyaretinde Türk-İspanyol şirketlerinin üçüncü ülkelerde iş birliği yapmasına ilişkin konular da ele alınacak. Buna göre, her iki ülke şirketle-

rinin güçlü olduğu pazarlardaki fırsatlar değerlendirilecek. Böylece,

Türk şirketlerinin Latin Amerika, İspanya şirketlerinin de Türk Cumhuriyetleri ve Kafkaslarda daha fazla iş yapmasının önü açılacak. Ziyareti kapsamında İspanya Ekonomisi, Ticaret ve İşletmeden Sorumlu Birinci Başbakan Yardımcısı ve Bakanı Nadia Calvino Santamaria ile görüşecek olan Şimşek, İspanya Merkez Bankası ve Basel Bankacılık Denetleme Komitesi Başkanı Pablo Hernandez de Cos ile de

görüşme yapacak.

Ziyaret, AB ilişkileri açısından da önemli

Şimşek'in İspanya ziyareti, bu ülkenin AB dönem başkanlığını yürütüyor olması nedeniyle de önem taşıyor. İspanya, Türkiye'nin AB üyelik sürecini destekleyen ülkeler arasında yer alıyor. Bakan Şimşek, Türkiye'nin AB üyelik sürecine ilişkin olarak, "Türkiye ve AB birliğinde daha güçlü. Türkiye'yi AB'ye sağlam şekilde yeniden bağlamak istiyoruz" mesajını vermişti. Şimşek, Türkiye ile AB arasındaki Gümrük Birliği anlaşmasının güncellenmesi çağrısında da bulunmuştu. Göreve geldiği günden bu yana dünyanın önde gelen ülkelere yatırım ile buluşan Şimşek, ABD, İngiltere, Fransa'da yatırımcılarla bir araya gelmiş, BAE, Katar ve Suudi Arabistan'ı kapsayan Körfez turuna çıkmıştı. Bu arada, Bakan Şimşek ve Erkan, Merkez Bankası'nın ilkinin 11 Ocak'ta New York'ta gerçekleştirileceği Yatırımcı Günleri'ne de katılacak. Şimşek ve Erkan, bu toplantıda da trilyon dolarlık fonları yöneten yatırımcılarla bir araya gelecek.

Erkan, DEİK ve TİM'le görüşecek

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) Başkanı Dr. Hafize Gaye Erkan, reel sektör ile toplantılarını sürdürüyor. Erkan, reel sektör görüşmeleri kapsamında, bugün İstanbul'da, Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) Yönetim Kurulu Toplantısı'na, 13 Aralık Çarşamba günü de Türkiye İhracatçıları Meclisi (TİM) Sektörler Konseyi ile istişare

Toplantısı'na katılacak. Erkan, 29 Kasım'da **İstanbul Sanayi Odası (İSO)** ve 7 Aralık'ta **Ankara Sanayi Odası (ASO)** ile toplantılar gerçekleştirmişti. TCMB Başkanı Erkan, ASO toplantısında, "Temmuzda 10 kat artışla 3 milyar liraya yükselttiğimiz reeskont limitini daha da artıracamız. Çalışmalarımız devam ediyor" ifadesini kullanmıştı.

ERKAN, BUGÜN DEİK İLE GÖRÜŞECEK

TÜRKİYE Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) Başkanı Dr. Hafize Gaye Erkan, reel sektör ile toplantılarını sürdürüyor. Erkan, reel sektör görüşmeleri kapsamında, bugün İstanbul'da, Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) Yönetim Kurulu Toplantısı'na, 13 Aralık Çarşamba günü de Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) Sektörler Konseyi ile İstişare Top-

lantısı'na katılacak. Erkan, 29 Kasım'da **İstanbul Sanayi Odası (İSO)** ve 7 Aralık'ta **Ankara Sanayi Odası (ASO)** ile toplantılar gerçekleştirmişti. TCMB Başkanı Erkan, ASO toplantısında, "Temmuz'da 10 kat artışla 3 milyar liraya yükselttiğimiz reeskont limitini daha da artıracacağız. Çalışmalarımız devam ediyor" ifadesini kullanmıştı.

TCMB Başkanı Erkan, reel sektör toplantılarına DEİK ve TİM ile devam edecek

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) Başkanı Dr. Hafize Gaye Erkan, reel sektör ile toplantılarını sürdürüyor. TCMB Başkanı Erkan, reel sektör görüşmeleri kapsamında, yarın İstanbul'da, Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) Yönetim Kurulu Toplantısı'na, 13 Aralık Çarşamba günü de Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) Sektörler Konseyi ile İstişare Toplantısı'na katılacak. Erkan, 29 Kasım'da

İstanbul Sanayi Odası (İSO) ve 7 Aralık'ta Ankara Sanayi Odası (ASO) ile toplantılar gerçekleştirmişti. TCMB Başkanı Erkan, ASO toplantısında, "Temmuzda 10 kat artışla 3 milyar liraya yükselttiğimiz reeskont limitini daha da artıracamız. Çalışmalarımız devam ediyor." ifadesini kullanmıştı. Erkan'ın reel sektör ile yaptığı toplantılarda, para politikasının yanı sıra Yatırım Taahhütlü Avans Kredileri

(YTAK) başta olmak üzere TCMB'nin yatırım ve ihracata desteklerinin büyük ilgi gördüğü belirtiliyor. TCMB, yeni YTAK programına 3 yıl boyunca toplam 300 milyar lira limit tahsis edilmesinin planlandığını duyurmuştu. İhracat ve döviz kazandırıcı hizmetler reeskont kredilerinde ise toplam faiz maliyetine üst sınır getirilerek iskonto oranı azami yüzde 25,93'te sabit tutulmuştu. ●İSTANBUL-AA

TCMB Başkanı Erkan, reel sektörle buluşmayı sürdürüyor

► **TÜRKİYE** Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) Başkanı Hafize Gaye Erkan, reel sektör görüşmeleri kapsamında, bugün İstanbul'da, Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) Yönetim Kurulu Toplantısı'na, çarşamba günü de Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) Sektörler Konseyi ile İstişare Toplantısı'na katılacak. Erkan, 29 Kasım'da **İstanbul Sanayi Odası (İSO)** ve 7 Aralık'ta **Ankara Sanayi Odası (ASO)** ile toplantılar gerçekleştirmişti. TCMB Başkanı Erkan, ASO toplantısında, "Temmuzda 10 kat artışla 3 milyar liraya yükselttiğimiz reeskont limitini daha da artı-

racacağız. Çalışmalarımız devam ediyor" ifadesini kullanmıştı. Erkan'ın reel sektör ile yaptığı toplantılarda, para politikasının yanı sıra Yatırım Taahhütlü Avans Kredileri (YTAK) başta olmak üzere TCMB'nin yatırım ve ihracata desteklerinin büyük ilgi gördüğü belirtiliyor. TCMB, yeni YTAK programına 3 yıl boyunca toplam 300 milyar lira limit tahsis edilmesinin planlandığını duyurmuştu. İhracat ve döviz kazandırıcı hizmetler reeskont kredilerinde ise toplam faiz maliyetine üst sınır getirilerek iskonto oranı azami yüzde 25,93'te sabit tutulmuştu. **AA**

Bakan Tekin: Eğitime ulaşma hakkı evrensel bir değerdir

Milli Eğitim Bakanı Yusuf Tekin, "İnsanı yücelten bu hakkın, milletimizin bizlere emaneti olan 20 milyon öğrencimize adaletli şekilde ulaşması için elimizdeki bütün imkânları seferber ediyoruz." dedi.

Milli Eğitim Bakanı Yusuf Tekin, Milli Eğitim Bakanlığı ve İstanbul Sanayi Odası (İSO) ortaklığıyla düzenlenen İstanbul Mesleki Eğitim Zirvesi'ne katıldı.

Bakan Yusuf Tekin, burada yaptığı konuşmada, ulusal düzeyde ekonomik büyüme ve sürdürülebilir bir kalkınma için en güçlü enstrümanın eğitim olduğunu söyledi.

Güçlü bir mesleki eğitiminin öğrencileri istihdama hazırlamak, mesleki becerilerini geliştirmek ve ekonomik iş piyasası ihtiyaçlarına cevap vermek gibi bir role sahip olduğunu belirten Tekin, "Tüm dünya çocuklarının ve gençlerin kaliteli bir eğitime ulaşma hakkı, evrensel bir değerdir. Bakanlık olarak bizler insana yakışan, insanı yücelten bu hakkın, milletimizin bizlere emaneti olan 20 milyon öğrencimize adaletli şekilde ulaşması için elimizdeki bütün imkânları seferber ediyoruz." diye konuştu.

Tekin, bu anlayışla son yirmi bir yılda her yıl genel bütçeden en büyük payı eğitime ayırdıklarını, Cumhuriyet Dönemi'nden 2002 yılına kadar yapılan derslik ve öğretmen sayısını ikiye katladıklarını, okulları modern teknolojik yeniliklerle donattıklarını, müfredatı özgürlükçü ve yenilikçi bir anlayışla revize ederek öğretmenlerin mali ve özlük haklarını iyileştirdiklerini anlattı.

Eğitim alanında sürekli daha iyisini ve daha güzelini hayal etmek ve kurgulamak zorunda olduklarını vurgulayan Tekin, "Bizler de kuşkusuz daha iyisini yapmak için çaba sarf edeceğiz ama bir de hakkı teslim etmek gerekiyor. Fiziki öğrenme ortamlarıyla ilgili olarak bu hafta başında OECD Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı (PISA) raporu yayımlandı. Türkiye'nin fiziki ve sosyal öğrenme ortamları şu an OECD ortalamasından daha iyi. Çok fazla eleştiri olduğu için bunu paylaşmak istedim." değerlendirmesinde bulundu.

"Proje okul kavramını 2014 yılında literatüre kazandırdık"

Bakan Tekin, eğitimin 2002 yılı öncesinin politik amaçlara alet edildiği, bilhassa mesleki eğitimin itibarsızlaştırıldığı, önemsiz ve metruk bir hâlde kaderine terk edildiği bir dönemden geçtiğini belirterek bu gerilemenin eğitim, üretim ve istihdam bağını zayıflatarak sektörün ihtiyaç duyduğu nitelikli eleman açığını ortaya çıkardığını söyledi.

Eğitim gündemini uzun süre meşgul eden bu durumu bertaraf etmek için eğitimin her kademesinde bütüncül ve sistematik adımlar atıklarını vurgulayan Tekin, bu kapsamda proje okul kavramını 2014 yılında literatüre kazandırdıklarını belirtti.

Tekin, sektörel temaslarının bu dönemlerde başladığına işaret ederek, "Meslek liselerinde uygulanan müfredatın sektörün ihtiyaçlarını giderebilecek eleman yetiştirecek bir programdan uzak olduğu, eğitim veren öğretmen kadrosunun bu anlamda ihtiyacı giderecek personelden uzak olduğu, öğrenci kabul sürecinde problemler yaşandığı" şeklindeki eleştirileri çözmek için proje okulları hayata geçirdiklerini anlattı.

Proje okulları oluştururken de sektörün bu üç talebini dikkate aldıklarını aktaran Tekin; müfredatı sektörel birlikte yaptıklarını, meslek liselerinde sektörü iyi bilen, gelişmeleri iyi takip eden kişileri, unvanlarına bakmaksızın öğretmen kadrosuna ilave ettiklerini vurguladı.

Atıkları bu adımı Türkiye'de mesleki eğitim alanında devrim niteliğinde olduğunu dile getiren Tekin, uluslararası camianın da yaptıkları bu çalışmayı takip ettiğini belirtti.

"Mesleki eğitim merkezlerini, zorunlu öğretimin bir parçası hâline dönüştürdük"

Dün gerçekleştirdiği Atina ziyaretine değinen Tekin, Yunanistan Eğitim Bakanlığıyla uluslararası bir sözleşme imzaladıklarını hatırlattı. Tekin, Yunan mevkidaşının kendisine "Sizin mesleki ve teknik eğitimde attığınız devrim niteliğindeki adımları bizimle de paylaşın, beraber yapalım." dediğini aktardı.

Tekin, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde ve gelecek günlerde de Azerbaycan'da bu konuda çalışmalar yapacaklarını dile getirdi. Bu süreçte bazı problemler de tespit ettiklerini belirten Tekin, sektörün henüz kendisine yeterince katkı vermeyen öğrencilere ödeme yapmakta biraz çekimser davrandığını, iş birliği yapılan okullarda staj için uygulamaya giden

bazı öğrencilerin iş yeri kazalarıyla karşı karşıya kaldığını, meslek hastalıklarına yakalandığını gözlemlediklerini dile getirdi.

Bakan Tekin, bu kapsamda 2016 yılında bu problemleri yasal düzenlemeye dâhil ettiklerini, okullarda veya işbaşı eğitimi yapmak üzere iş yerlerine staja giden öğrenciler için meslek hastalıklarına ve iş yeri kazalarına karşı sigortalama prensibini getirdiklerini ifade etti.

Bu okullara uygulama için giden öğrencilerin niteliğine göre asgari ücretin yüzde 30'u ve yüzde 50'si kadar denk düşen ücretleri kamu olarak kendilerinin üstlendiğini anımsatan Tekin, mesleki eğitim merkezlerini zorunlu öğretimin bir parçası hâline dönüştürdüklerini kaydetti.

"Mesleki ve teknik eğitime yönelik geliştirilen olumsuz algıyı değiştirelim"

Tekin, bugün İSO'yla yaptıkları projelerin sonuç verdiğini görmekten dolayı çok mutlu olduğunu dile getirdi.

Kendilerinin de sektörden bazı taleplerinin olduğunu aktaran Tekin, şöyle konuştu: "Her türlü öneriye ve yeniliğe açığız. Buralarda yetiştirdiğimiz çocuklarımızın istihdam edileceğine dair sektörün bize taahhütte bulunması gerekiyor çünkü biz çocuklarımıza bize emanet edilen birer birey olarak bakıyoruz. Spesifik bir alanda yetiştirip sonra çocuğu işsiz bırakırsak, istihdam edecek imkânlar sunamazsak, bize emanet edilen çocuklarımıza karşı vazifemizi yerine getirmemiş oluruz. Gelin hep beraber elimizi taşın altına koyalım, mesleki ve teknik eğitime yönelik geliştirilen olumsuz algıyı değiştirelim. Mesleki ve teknik eğitimde oluşabilecek sorunlara karşı hep beraber hareket edelim."

Tekin, İSO Başkanı Erdal Bahçıvan'ın, "Mesleki eğitime daha da yaklaşması için öğrenci ve ailelerine maddi destekte bulunulması, meslek liselerindeki öğrencinin ilk yılından itibaren sosyal güvencesinin başlatılması ve devlet tarafından ödenmesi, okuduğu süre boyunca burs sağlanması, mezun olduktan sonra kendi alanında çalışmak şartıyla belli bir süre ücretine vergi muafiyeti tanınması ve erkek öğrenciler için askerlik avantajı getirilmesi" gibi teşviklerin de kamu ve sektör iş birliğinde ele alınması gerektiğini vurguladı.

Bakan Tekin, konuşmaların ardından İSO MEİP Atilla Altuntaş Proje Destekleri kapsamında, destek almaya hak kazanan okullara ödülleri verdi. İstanbul Mesleki Eğitim Zirvesi'nde, mesleki eğitimde öğretmenlerin mesleki becerilerinin artırılması, mezunların alanında istihdama yönlendirilmesi konuları ele alındı.